

# DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, külsősúgónyvár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Kedd, 1931 május 5  
Ara 18 fillér  
VII. évfolyam, 100. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20, vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvételei tarifa szerinti. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel.

## Hozsánna

Franciaországban 1804-ben leleplezték egy királpárti összeesküvést, amelynek Napoleon eltávolítása volt a célja. Az összeesküvésben résztvevő s emiatt börtönbe került Polignac herceg, a későbbi X. Károlynak, XVI. Lajos öccsének, az utolsó Bourbon-királynak egyik miniszterelnöke is. Ennek a Polignacnak nevezetes szerep jutott Franciaország későbbi történetében, amit nemcsak ő, hanem Franciaország is annak köszönhetett, hogy amikor az összeesküvésben való részvétel miatt börtönben ült, megjelent neki — legalább is a herceg így adta elő — a szent Szűz, megáldotta és megbizta azzal, hogy *szabadítsa meg Franciaországot a demokrácia gonosz szellemétől.*

Hogy tett eleget Polignac ennek a megbízatásnak?

A királynak nem tetszett a parlament. Polignac azt tanácsolta, hogy oszlassa fel. A választáson győzött az ellenzék. Polignacnak ez ellen is volt orvossága. Tanácsára a király elnapolta a parlamentet és közzétette a hivatalos lapban, hogy rendelettel fog kormányozni. Az államsínyt kihirdető rendelet után Polignac diadalmasan jelentette uralkodójának, hogy *Páris csendes.* Közben a nagyvezű Talleyrand remek játszmája folytán gyors ütemben érett a helyzet X. Károly bukásáig. Ekkor is világtörténelmi szerephez jutott Neuilly, ahol a trónon sorra következő Orleans Fülöp lakott és Trianon, a *menekülés* útján X. Károlynak második állomása. Az első állomáson, Saint-Cloud-ban Polignac kitartott a — vigasztalás mellett. Azt mondta a királynak, hogy álmában megint látomása volt s a látomás közölte vele, hogy *nincs semmi komoly veszedelem.*

Másnap aztán hebizonyosodott, hogy nem is volt. Mindössze két érdekes esemény történt. Casimir Perier föllépésére leszerelt az utolsó két királyhű ezred is. És déli 12 óra öt perckor Talleyrand elővette az óráját s olyan hangon, mintha időjárásról csevegne, ezt mondta:

— *Julius, 29-én déli tizenkét óra öt perckor véget ért a Bourbonok idősebb ágának uralma Franciaország fölött.*

Már most mért mondtuk ezt el? Lehet párhuzamot vonni a polgárkirály trónralépését megelőző és siettető franciaországi események s Magyarországostani politikája között? Nem. De mintha a szellemben volna hasonlatosság. Tíz év óta a közélet minden frontján megjelennek, ágálnak, kitartanak és megmaradnak a — Polignacok. Nekik is látomásaik vannak. Látomásaik arról, hogy csak ők a jó magyarok. Látomásaik arról, hogy nem kell a népnek a demokrácia. Látomásaik arról, hogy csak az a jó, amit a kormány csinál, de az aztán föltétlenül és minden körülmények között jó. Látomásaik arról, hogy ez az ország csak addig lesz boldog, amíg a kormánnyal szemben minél többen lesznek függőségi viszonyban s amíg minél többen gyakorolhatják a szavazatukat — nyíltan, Látomásaik

arról, hogy rendes ember csak akkor támogat valamit, ha a kormány az időt elérkezettnek látja rá. S látomásaik arról, hogy jó honpolgár vakon aláveti magát a mindenkori uralomnak, amellyel szemben nem hangoztat kívánságokat, nincsenek igényei, mert minden a legnagyobb rendben van itt, kivétel nélkül mindenkinek megvan a mindennapi munkája, sőt kenyere is, nincs elégedetlenség, nincsenek csődök, öngyilkosságok, fizetési képtelenségek, olyan, de olyan jól megy itt kicsinek és nagynak, nőnek és férfinek, gazdagnak és annak a régmúlt rossz időkből emlékeztető gyanánt megmaradt néhány szegénynek, mint még soha. Soha! Soha! Soha!

El tudjuk képzelni, hiszen külön dolgok is megtörténtek már, hogy valaki föllásson a közgyűlési teremben s egészen komoly, higgadt, alapos, logikailag és történelmileg is helytálló beszéddel érveljen a mai kormányzati rendszer mellett. Végül is Bethlen, politikájának nagy tévedései, kormányzatának kétségbeesítő hibái mellett, sőt ellenére is nagy államférfi. Mégis ki gondolhatta volna, hogy a titkosság ellen a kormányelnök kiválósága és az lesz a legsúlyosabb érv, hogy Csehországban is titkosan, szavaznak? De Csehországban esznek is. Emésztenek is. Lélegzenek is. Szeretnek is. A jó magyar ezentul már csak az lesz tehát, aki mindezt beszün-

teti, csak azért, mert csinálják a csehek is?

A frázis-hazafiság egyik számottevő tényezője mai leromlottságunknak. Ne higgyék, hogy gróf Bethlen István nem tudja és nem fájlalja ezt. De szerencse, a nemzet szerencséje, hogy a kormánypártiságnak az a szelleme lett urrá az egész országban, amely félelmes arányokban nyilvánkozott meg a szegedi közgyűlésen. Ez a szellem szokta elsötétíteni és megakadályozni a kormányok tisztánlátását. Követelik a választás titkosságát? A követelés dühörgése nem érhet fel tőlük a kormányig. Követelik a szabadságjogokat? Jó kormánypártiak hódolattal jelentik, hogy az országban minden csendes. Segítségért jajdul fel a munkanélküliek és a tönkrementek rémesen nagy tömege? Egységespárti frontokon tömör falankszban övezik a kormányt és derékban földig görnyedve zengik, hogy »csak hódolat illet meg, nem bírálat«, a bajokért csak a gazdasági krízis a felelős. Van numerus clausus? A kormány, ha tőle függne, már régen megszüntette volna. Nincs ipar, kereskedelem? A kormány szüntette meg? Tönkrement a földműves? Majd összeszedi magát. Veszedelem nincs. Hozsánna a kormánynak.

A Winkler Elemérek, a Török Bélák bizonyára nem tudják, milyen komoly, sőt nagy történelmi szerepet töltenek be.

## A román és a szerb király váratlan találkozója Orsován

Királytalálkozó miniszterelnöki kísérettel és hosszas tárgyalásokkal

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bukarestből jelentik: Károly román király és Sándor jugoszláv király hétfő délután Orsován találkoztak, ahol Jorga és Zsifkovics miniszterelnökökkel hosszas megbeszélést folytattak.

A román király szombaton és vasárnap Temesvárott tartózkodott, ahonnan hétfő reggelre várták vissza Bukarestbe. Politikai körökben nagy meglepetést keltett annak a híre, hogy a király a jugoszláv királlyal együtt Orsován időzik. Sándor király Zsifkovics miniszterelnök kíséretében monitron érkezett. Előbb a két király és a két miniszterelnök együttes megbeszélést folytattak. Később külön tárgyalt a két király és a két kormányfő.

A váratlan királytalálkozásnak politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak és azt hiszik, hogy ez összefügg a kisántánt külügyi minisztereknek folyó tanácskozásával. Azt hiszik, hogy a tanácskozás anyagában előkelő szerepet játszott a német-osztrák vámunió kérdése, de biztosra veszik, hogy részletesen megbeszélték országaik aktuális kérdéseit is.

Hivatalos körökben a találkozásnak igyekeznek családi színezetet adni, miután tudvalevő, hogy a két király sógorsági viszonyban van. Beavatott körökben azonban tisztában vannak azzal, hogy a találkozásnak politikai jellege van, amit az is bizonyít, hogy a királyokat a miniszterelnökök is elkísérték Orsovára.

### A kisántánt konferencia

Bukarest, május 4. A kisántánt konferencia mai napirendjén a német-osztrák vámunió problémája és a preferenciális vámok kérdése szerepelt. Benes fejtette ki álláspontját, még pedig úgy politikai mint gazdasági szempontból, majd ismertette a Briand esetleges terveit is. Az eszmecseré végén, amelyben Argeloiu, Manoilescu, Marinkovics és Ghyca vettek részt, megállapították, hogy a kisántánt mind a három állama egyetért a kisántánt államok további eljárása tekintetében is, mindenekelőtt pedig a preferenciális vámok kérdésében.

## Özv. dr. Jancsó Miklósné halálos szerencsétlensége

Holtan találták budapesti lakásának fürdőszobájában

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A Múzeum-ucca 9. számú házban hétfőn este megrendítő baleset áldozata lett özv. dr. Jancsó Miklósné dr. Bánóczy Margit, a szegedi egyetem nemrégiben elhunyt professzorának özvegye.

Özv. Jancsóné az esti órákban a fürdőszobájába

ment, hogy megfürödjön. Inasának feltűnt, hogy az orvosnő túl sokáig időzik a fürdőben. Bekopogott, de többszöri kopogására sem kapott választ. Az ajtót betörte és urnőjét a fürdőkádban eszméletlenül találta. Azonnal értesítette a mentőket, akik megállapították, hogy özv. Jancsóné halott. Rendőri bizottság szállott ki a helyszínre, hogy